

Nacka Kommun
Planenheten
131 81 Nacka

Synpunkter på utställd Detaljplan för del av Tollare, fastigheten Tollare 1:17 m.fl., Mellanbergsvägen – delplan 1 b, i Boo, Nacka kommun.Sammanfattande synpunkter och krav..

Detaljplanen kommer i stark konflikt med de höga naturvärden, som framkommit vid en utredning som gjorts inför kommande Naturreservat i Tollare. Delar av det tänkta bebyggelseområdet är placerat i Naturvärdesklass 1, minst nyckelbiotopklass.

De delar av bebyggelsen som ligger inom dessa områden måste bort ur detaljplanen.

En nyttillkommen Återvinningstation – tänkt att ge service till hela Tollareområdet – är placerad i ett Nyckelbiotopområde och skulle skära av det kommande Naturreservatet.

Placeringen är ur många skäl så olämplig att den direkt måste utgå.

Inledande synpunkter.

Boo Miljö- och Naturvänner har i maj 2006 ingivit yttrande över programförslag gällande hela Tollareexploateringen och i februari 2008 ingivit yttrande angående den nu aktuella detaljplanen 1b, Mellanbergsvägen.

Vi har i båda dessa yttranden ställt oss mycket skeptiska till exploatering av den värdefulla ekbacken och dess omgivningar. Vi påtalade att de stora ekarna skulle komma att ligga så nära bebyggelsen som 4-7 meter. Den största eken hamnar mitt i en husvägg. Tillräckligt skyddsavstånd finns inte.

Bebyggelsens fortsättning i hästhagarna planeras att ta i anspråk en tredjedel av brynen mot den större ekskogen, vilket vi också starkt invände emot.

Utställd detaljplan.

Av Samrådsredogörelsen framgår att ett flertal remissinstanser ställt sig frågande eller direkt negativa till exploatering av naturmark

Länsstyrelsen har uttalat:

”Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen bör vidareutvecklas i fråga om påverkan på naturmiljö och landskapsbild.” Till värdena för friluftslivet hör upplevelse av landskapet och möjligheten att röra sig genom relativt obruten natur” ”Eftersom området enligt planbeskrivningen bedöms som ekologiskt intressant bör kommunen överväga att genomföra en noggrann naturinventering av denna ekbacke.”

Förutom Boo Miljö- och Naturvänner har Nacka Miljövårdsråd, Nacka Naturskyddsförening, Lännersta Villaägarförening, Fastighetsföreningen Tollare egna hem och Hyresgästerna vid Mellanbergsvägen alla haft synpunkter på detaljplanens koppling till Naturreservatet. Alla har haft kraftiga invändningar mot exploateringen av naturmarken.

Planenheten har inte på minsta sätt tagit hänsyn till framförda synpunkter angående utplånande av värdefull natur och borttagande av rekreationsmöjligheter. Den utställda

Detaljplanen ser nu nästan likadan ut som den som sändes ut för remiss i januari 2008. En viss ändring har gjorts genom att göra om en bit kvartersmark till allmän plats mark samt flytta en lekplats från höjden av ekbacken ner till plana marken. Ett hus har tagits bort i västra delen av ekbacken för att lämna en öppning upp mot kullen. Detta är positivt, men ändå en marginell förändring.

Naturvärden.

Under tiden november 2007 – mars 2008 har pågått en av kommunen beställd Naturreservatsutredning i Tollare. Inventering av naturvärdena har gjorts. Dock är det märkligt att Naturreservatsutredningen inte omnämns i Planbeskrivningens uppräknings av olika utredningar.

Man har gjort en värdering av de olika områdena inom Tollare. Naturvärdeklass 1 och 2 utgör s.k. värdekärnor. Naturvärdeklass 1 har bedömts vara minst av nyckelbiotopkvalitet och Naturvärdeklass 2 nära nyckelbiotopkvalitet.

Ekbacken beskrivs så här:

”Kring en flack berghäll står ett glest ekdominerat lövbestånd. En handfull ekar är gamla med håligheter och lika många medelgrova träd förekommer. En nedfallen stam bildar en låga. Av torrträd märks grova träd av tall och björk. På gammal ek växer gulpuddrad spiklav.

Bedömning: En liten men inte oväsentlig del av eklandskapet kring Tollare där blott Sockenvägen skiljer den åt från kärnområdet väster om Tollare Träsk.”

Ekbacken har bedömts som naturvärdesklass 1, d.v.s. minst av nyckelbiotopkvalitet.

Ekhagen i detaljplanens västra del får bedömningen:

”Området är tveklöst av nyckelbiotopklass med ett halvdussin rödlistade arter knutna till ek där även högt rankade hotarter ingår. Området är i tidigare utredningar undervärderat och är åtminstone av regionalt intresse, precis som området på andra sidan Sockenvägen.”

Detta område berörs av bebyggelsen, då del av området (i öster) ianspråkats helt samt en tredjedel av ekhagens bryn utplånas av en längsgående bebyggelse.

Området i detaljplanens södra del, nordvänd sluttning, nedanför Godtemplarbyn, har enligt Naturreservatsutredningen Naturvärdesklass 2, nära nyckelbiotop. Detta område kommer att delvis utplånas vid dragning av bil- och cykelvägar.

Naturreservatsutredningen förstärker det som Boo Miljö- och Naturvänner tidigare kraftfullt påtalat – de höga naturvärdena inom det aktuella området.

Naturreservatsutredningen gjordes vintertid och har inte omfattat flora och fauna. Dock finns här ett rikt fågelliv. Bakom de nu befintliga flerfamiljshusen och upp mot sluttningen häckar bl.a. mindre hackspett och kattuggla. Mindre hackspett är rödlistad NT missgynnad.

Kattugglan är upptagen i Bernkonventionen, kategori II.

I samma sluttning har också räven sitt gryt och kommer varje år ut med sina ungar. Rådjuren har sin fasta boplats här och visar stolt upp sina kids under våarna. I området finns också grävling, hare och igelkott.

Häckningsträden för nämnda fåglar liksom boplatserna för däggdjuren kommer sannolikt inte att kunna bevaras om en cykelväg ska dras utmed sluttningen och upp i skogen.

Miljöredovisningen drar i sin konsekvensbedömning angående biologisk mångfald följande slutsatser: Naturvärden som berörs är bl.a de välutvecklade skogsbrynen i söder och väster samt dear avt centralt belägna ekpartiet. I anslutning till dessa områden förekommer de hotklassade arterna plattbaggen *Pediacus depressus* hotkategori VU *Sårbar*, gul dropplav *Cliostomumcorrugatum* och storsvampen rutskins *Xylobolus frusulatus* (de senare tillhörande hotkategori NT *Missgynnad*. Viss skada kan uppstå på hotade arter då bryn och enstaka träd tas bort.”

Rekreativsvärden.

Naturens positiva inverkan på hälsan har varit känt länge. Det är dock först på senare år som vetenskapliga forskningsrapporter visat på detta. Numera finns en ganska omfattande forskning såväl nationellt som internationellt inom detta område. I Sverige bedrivs mycket av denna forskning vid SLU (Sveriges Lantbruksuniversitet)

Professor Patrik Gran är en av forskarna SLU, en annan är docent Johan Ottosson, som doktorerat med avhandlingen ”The importance of Nature in Coping”. Han beskriver i sin avhandling hur naturupplevelser inverkar på krisbearbetning och återhämtning. Att dagligen har tillgång till naturen kan öka människors mentala motståndskraft. Det innebär att människor som ofta visas i det gröna har lättare att komma över en livskris än personer som sällan vistas ute. (www.slu.se)
I forskning kring Hälsa och Natur poängteras särskilt angelägenheten av närnatur – natur som ligger inom promenadvstånd från bostaden.

I dokumentet Rekreativsvärden (hörande till Naturreservatsutredningen) hänvisas bl.a. till forskning vid SLU.

Det konstateras:

”Det högsta värdet ur rekreationssynpunkt är alltså vad vi kan beskriva som **sammanhängande ostörd naturupplevelse.**”

Det aktuella detaljplaneområdet innehåller inte något sådant kärnområde för naturupplevelse.

Dock finns här sammanhängande **stråk med naturkvalitet**. Vid en utbyggnad kommer detta värde att påverkas negativt – vilket också konstateras i kommunens Miljöredovisning. De vackra och ur rekreationssynpunkt uppskattade stigar/gångvägar som passerar genom planområdet kommer inte alls att bevaras – något som felaktigt påstås i Miljöredovisningen. Vid en bebyggelse kommer större delen av stigar/gångvägar att förvandlas till bil- eller cykelvägar i den mån de inte utplånas genom husens placering. Den tidigare Tollareslingan är redan avskuren sedan skolan (Johannes Petri) byggdes.

Krockarna mellan bebyggelseplaner samt natur- och rekreativsvärden.

Delar av bebyggelseområdet är klassat som naturvärdesklass 1, d.v.s. minst nyckelbiotopkvalitet – och enligt Naturreservatsutredningen även av regionalt intresse. Ett antal rödlistade arter hamnar i riskzonen för att skadas eller utplånas om bebyggelse sker enligt utställd detaljplan. Nacka kommun kommer att bryta såväl mot FN:s konvention om biologisk mångfald som mot Europeiska konventioner och åtaganden.

Återvinningsstation i nyckelbiotopen – Ej redovisad på hemsidans kartsnitt.

Detaljplaneområdet Mellanbergsvägen har ändrats efter samrådet. Den nu utställda detaljplanen har en ”puckel” inlagd norr om Sockenvägen. I ett c:a 50 m långt område från Apollostigen och västerut är inritat en Återvinningsstation. Detta område har enligt Naturreservatsutredning naturvärdesklass I, minst nyckelbiotopvärde och ingår dessutom i det

område som tidigare av Skogsvårdsstyrelsen klassats som nyckelbiotop. Marken är kommunägd och skulle enligt tidigare uttalanden utgöra centrum av Naturreservat. Det nu inritade förslaget om Återvinningsstation är minst sagt vansinnigt. Förutom områdets nyckelbiotopklassning, så skulle här uppstå en blockering av det omtalade stråket mellan södra och norra delen av Naturreservatet. Den s.k. ”gröna övergången” ligger inte mer än 20 m väster om Återvinningsstationens konteinarar. Tänka spaljer – som ersättning för natur – är ett håån mot natur- och rekreationsvärdena

En ytterligare mycket viktig aspekt är olämpligheten rent geografiskt med denna placering. Det framgår av planhandlingarna att Återvinningsstationen är tänkt att betjäna hela den kommande Tollarebebyggelsen. Detta skulle innebära att de boende i bruksområdet och på bergsryggarna söder om Sockenvägen måste köra bil med sitt avfall – finns ingen annan rimlig kommunikation. Förslaget har en totalt bristande logistik och logik.

Givetvis är det viktigt att det inom det stora exploateringsområdet Tollare finns en Återvinningsstation, men denna måste placeras centralt uppe vid bruksområdet, där huvuddelen av bostäderna kommer att byggas.

Utställningsmaterial och synkronisering med Naturreservatsremiss.

I de politiska besluten (MSN 5/3 -08) har tydligt uttalats att utställningen av detaljplanen Mellanbergsvägen skulle synkroniseras med Naturreservatsärendet. I detaljplanehandlingarna finns mycket få spår av den genomförda Naturreservatsutredningen och ingen övergripande konsekvensbedömning. För att kunna ha synpunkter på detaljplanen har Naturreservatsutredningen varit ett nödvändigt material.

Vi finner det anmärkningsvärt, djupt otillfredsställande och stridande mot demokratiska principer att Nacka kommun vägrat lämna ut det väsentliga materialet – d.v.s. dokumenten ”Naturvärden” och ”Rekreativvärden”. Dessa har (efter påtryckningar) gjorts tillgängliga först 30 maj och då endast i digital form. Ingen information har gått ut till remissinstanserna att dokumenerna till slut lagts ut på kommunens hemsida.

För Boo Miljö- och Naturvänner

Margaretha Josefson
Styrelseledamör

Carl-Cedric Coulianos
Ordförande